

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

σε συνεργασία με το

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

«ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΔΙΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΣΤΙΣ Τ.Π.Ε. ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ – ΨΥΧΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Η επίδραση της μορφολογικής επίγνωσης, του λεξιλογίου και του περικειμένου στην εξαγωγή της σημασίας των λέξεων σε μαθητές με ειδικές μαθησιακές διαταραχές

Κουτρούλα Ελένη, 663

Μεταπτυχιακή διατριβή που υποβάλλεται στην τριμελή επιτροπή για την απόκτηση του μεταπτυχιακού τίτλου του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Εξειδίκευσης του Τ.Ε.Φ. – Δ.Π.Θ. σε συνεργασία με το Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. Δημόκριτος – Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών με τίτλο: «Εξειδίκευση στις Τ.Π.Ε. και Ειδική Αγωγή – Ψυχοπαιδαγωγική της Ένταξης»

Εγκεκριμένο από την τριμελή επιτροπή:

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Ιφιγένεια Δόση, Επίκουρη Καθηγήτρια, Σχολή
Ανθρωπιστικών Σπουδών, Δ.Π.Θ.

2^ο Μέλος: Ζωή Καραμπατζάκη, Συνεργαζόμενη Ερευνήτρια, Ι.Π.Τ.
– Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»

3^ο Μέλος: Αγάθη Σταθοπούλου, Μέλος Ε.ΔΙ.Π., Τμήμα Δημόσιας
και Κοινωνικής Υγείας ΠΑ.Δ.Α.

Κομοτηνή

2025

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία εξετάζει την σχέση της μορφολογικής επίγνωσης και του περικειμένου με την ανάπτυξη του λεξιλογίου των μαθητών του γυμνασίου. Επτά μαθητές της πρώτης γυμνασίου που φοιτούν στο τμήμα ένταξης εξετάστηκαν σε δεξιότητες μορφολογικής επίγνωσης όπως η παραγωγή και η σύνθεση και σε δοκιμασία εξαγωγής της σημασίας των λέξεων από το περικείμενο. Παράλληλα εξετάστηκαν και σε άλλες γνωστικές και νοητικές δεξιότητες. Αρχικά γίνεται μια εισαγωγή στις έννοιες της μορφολογικής επίγνωσης και του περικειμένου και στην σχέση τους με το λεξιλόγιο. Έπειτα αναλύονται οι αναπτυξιακές και οι μαθησιακές διαταραχές που παρουσιάζουν οι συμμετέχοντες με κοινό γνώμονα τις μαθησιακές δυσκολίες και την μορφολογία. Η επίγνωση της παραγωγικής μορφολογίας αποτελεί σύνθετη διεργασία την οποία για να κατακτήσει το άτομο πρέπει να έχει αναπτύξει τις απαραίτητες γλωσσικές λειτουργίες. Γι' αυτό το λόγο υποστηρίζεται ότι η μορφολογική επίγνωση διευκολύνει τους μαθητές να γενικεύουν τις γνώσεις τους και να μαθαίνουν νέες λέξεις. Από την άλλη πλευρά οι μαθητές με ειδικές μαθησιακές διαταραχές αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στον τομέα της μορφολογίας καθώς αποτυγχάνουν να αναγνωρίσουν τα θέματα των λέξεων φανερώνοντας φτωχότερες γνώσεις συγκριτικά με τους συνομηλίκους τους γεγονός που συνέβη και στους συμμετέχοντες της έρευνας. Σκοπός της έρευνας είναι η ανάδειξη των δυσκολιών των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες στην ανάπτυξη του λεξιλογίου μέσω της μορφολογικής επίγνωσης και της γνώσης του περικειμένου. Η συλλογή των ερευνητικών δεδομένων έγινε με γνωστικές δοκιμασίες που διεξάχθηκαν από την ερευνήτρια και τον κάθε μαθητή στο πλαίσιο μιας διδακτικής ώρας. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι μαθητές δυσκολεύτηκαν σε όλες τις δοκιμασίες κυρίως σε αυτήν της εξαγωγής λέξεων από το περικείμενο. Τα αποτελέσματα αυτά συμβάλλουν στην κατανόηση της σχέσης της μορφολογίας με την ανάπτυξη του λεξιλογίου επίσης τονίζουν την σημασία της έρευνας στην διεθνή βιβλιογραφία.

Λέξεις-κλειδιά: μορφολογική επίγνωση, ειδικές μαθησιακές διαταραχές, περικείμενο, λεξιλόγιο, ανάπτυξη λεξιλογίου, ειδική αγωγή

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Agbo, N., Adeniyi, Y., Akpa, O. M. & Omigbodun, O. (2025). Neurodevelopmental Disorders in Sub-Saharan Africa: A Survey on Primary Healthcare Workers' Knowledge: *Health Science Reports*, 2025 <https://doi.org/10.1002/hsr2.70760>

Aguilera, M., Ahufinger N., Esteve-Gibert, N., Ferinu, L., Andreu, L. & Sanz-Torrent, M. (2021) Vocabulary Abilities and Parents' Emotional Regulation Predict Emotional Regulation in School-Age Children but Not Adolescents With and Without Developmental Language Disorder. *Front. Psychol.* 12:748283. doi: 10.3389/fpsyg.2021.748283

Aiswarya, G.S. & Ponniah, R.J. (2023). The Modularity of Dysgraphia. *Journal of Psycholinguistic Research* 52:2903–2917. <https://doi.org/10.1007/s10936-023-10029-6>

Alexander-Passe, N. (2015). The dyslexia experience: Diference, disclosure, labelling, discrimination and stigma. *Asia Pacific Journal of Developmental Diferences*,2(2), 202–233. <https://doi.org/10.3850/S2345734115000290>

American Psychiatric Association, (2013) . *DSM-V: Diagnostic and statistical manual of mental disorders*. Washington: American Psychiatric Publishing.

Battistutta, L., Commissaire, E., & Steffen, G. (2018). Impact of the time of diagnosis on the perceived competence of adolescents with dyslexia. *Learning Disability Quarterly*,41(3), 170–178. <https://doi.org/10.1177/0731948718762124>

Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., Adams, C., Archibald, L., et al. (2017). Phase 2 of CATALISE: a multinational and multidisciplinary Delphi consensus study of problems with language development: terminology. *J. Child Psychol. Psychiatry Allied Disciplines* 58, 1068–1080. doi: 10.1111/jcpp.12721

Boada, R., Willcutt, E. G. & Pennington, B. F. (2012). Understanding the comorbidity between dyslexia and attention-deficit/hyperactivity disorder. *Topics in Language Disorders*, 32(3), 264-284

Brunswick, N., & Bargary, S. (2022). Self-concept, creativity and developmental dyslexia in university students: Effects of age of assessment. *Dyslexia*, 28(3), 293–308. <https://doi.org/10.1002/dys.1722>

Casalis, S., Cole, P. & Sopo, D. (2004). Morphological awareness in developmental dyslexia. *Annals of Dyslexia*, 54(1), 114-138. DOI: 10.1007/s11881-004-0006-z

Γεωργοβρεττάκου, Σ. (2014). Προφορική επικοινωνία και δυσλεξία. *Τα Πρακτικά του Συνεδρίου "Νέος Παιδαγωγός"* (σελ. 884-893). Αθήνα: Μάιος 2014

Chang, S.-E., Garnett, E. O., Etchell, A., and Chow, H. M. (2019). Functional and neuroanatomical bases of developmental stuttering: current insights. *Neuroscientist* 25, 566–582. doi: 10.1177/1073858418803594

Cooper, S.-A., Smiley, E., Morrison, J., Williamson, A., & Allan, L. (2007) Mental ill-health in adults with intellectual disabilities: Prevalence and associated factors. *The British Journal of Psychiatry*, 190 (1), 27-35. DOI: 10.1192/bjp.bp.106.022483

Γούτσος, Δ. (2012). *Γλώσσα. Κείμενο Ποικιλία Σύστημα*. Αθήνα: Κριτική

D’Alessio, M. J., Jaichenco, V., & Wilson, M. A. (2019). The relationship between Morphological awareness and reading comprehension in Spanish-speaking children. *Scandinavian Journal of Psychology*, 60(6), 501-12. <https://doi.org/10.1111/sjop.12578>

Δημητρακοπούλου, Ν. (υπό εκπόνηση). *Ο ρόλος της μορφολογικής επίγνωσης και του περιεχομένου στη λεξιλογική γνώση: Ερευνητικά δεδομένα από παιδιά με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, Αναπτυξιακή Δυσλεξία και τυπική ανάπτυξη*. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.

Dos Santos, B. & Capellini, S.A. (2020). Performance profile of reading and metalinguistic skills in students with dyslexia, learning difficulties and learning disorders. *J Hum Growth* 30(3), 371-379. DOI: <http://doi.org/10.7322/jhgd.v30.11068>

Δροσινού-Κορέα, Μ. & Σκληβάγκου, Α. (2017). Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και παραβατική συμπεριφορά: Βιβλιογραφική οριοθέτηση και αναζήτηση σχέσεων στον πολιτισμό του σχολείου και της οικογένειας. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2016(1), 286–306. <https://doi.org/10.12681/edusc.955>

DuPaul, G.J., Gormley, M.J. & Laracy, S.D. (2013). Comorbidity of LD and ADHD: implications of DSM-5 for assessment and treatment. *J Learn Disabil* 46(1), 43-51. doi: 10.1177/0022219412464351.

Gigliotti, F., Martelli, M.E., Giovannone, F., Sogos, C. (2025) Feeling the World Differently: Sensory and Emotional Profiles in Preschool Neurodevelopmental Disorders. *Children* 2025, 12, 958. <https://doi.org/10.3390/children12070958>

Γρίβα, Ε. & Σέμογλου, Κ. (2016). *Ξένη γλώσσα και παιχνίδι*. Κυριακίδης.

Grigorakis, I. (2022). Morphological awareness and vocabulary: the examination of their relationship in kindergarten. *Psychology: The Journal of the Hellenic Psychological Society*, 26(3), 283–303. https://doi.org/10.12681/psy_hps.29155

Hamdollahi, M.H. & Torabinezhad, F. (2025). Investigation, Assessment, and Treatment of Speech and Language Disorders in a Person With Cluttering: A Case Study. *Function and Disability Journal*, 8 (1). <http://dx.doi.org/10.32598/fdj.8.339.1>

Hancock, A., S. Northcott, H. Hobson, & M. Clarke. (2023). Speech, Language and Communication Needs and Mental Health: The Experiences of Speech and Language Therapists and Mental Health Professionals. *International Journal of Language & Communication Disorders* 58: 52–66. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12767>.

Hoff, E. & Core, C. (2013). Input and language development in bilingually developing children. *Seminars in Speech and Language*, 34(4), 215–226. DOI: 10.1055/s-0033-1353448

Icht, M., Zukerman, G., Zigdon, A., Korn, L. (2023). There is more to cluttering than meets the eye: The prevalence of cluttering and association with psychological well-being indices in an

undergraduate sample. *Int J Lang Commun Disord.* 2023; 58:2022–2032. DOI: 10.1111/1460-6984.12917

Iqra,F. & Mustafa,R.F. (2021). The Impact of Developmental Language Disorder (DLD) on Students' Socialization: A Gender Based Study. *Journal of Asian Development Studies* 13(3):945-955 DOI: [10.62345/jads.2024.13.3.77](https://doi.org/10.62345/jads.2024.13.3.77)

Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ., (2006). *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβων. Αναπτυξιακή προσέγγιση*. Αθήνα: Τυποθήτω.

Karagiannakis, G., Baccaglini-Frank, A., Papadatos, Y. (2014). Mathematical Learning Difficulties subtypes classification. *Frontiers in Human Neuroscience*, 10:8:57. doi: 10.3389/fnhum.2014.00057

Κεχαγιά Θ., & Τάλλη Ι. (2022). Αξιολόγηση της ικανότητας εξαγωγής συμπεράσματος σε παιδιά με Αναπτυξιακή Γλωσσική Διαταραχή: Πιλοτική μελέτη και προκαταρκτικά συμπεράσματα. *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 15(2), 23–47. <https://doi.org/10.12681/jret.24209>

Kohnert, K., Ebert, K. D., & Pham, G. (2020). *Language Disorders in Bilingual Children and Adults*. San Diego: Plural Publishing

Kosmidis, K., Apostolouda, V. & Revithiadou, A. (2025). Syllable-, Bigram-, and Morphology- Driven Pseudoword Generation in Greek. *Appl. Sci.*, 15, 6582. <https://doi.org/10.3390/app15126582>

Lehto, J. E., Juujarvi, P., Kooistra, L., & Pulkkinen, L. (2003). Dimensions of executive functioning: Evidence from children. *British Journal of Developmental Psychology*, 21(1), 59–80. <https://doi.org/10.1348/026151003321164627>

Lerner, J. W., & Johns, B. (2014). *Learning Disabilities and Related Disabilities: Strategies for Success*. Stanford CT: Wadsworth Publishing.

Λιανός, Π.Γ. (2007). ΟΙ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΣΟΒΑΡΕΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ. *ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ*, 121, 65-77.

Λιβανίου, Ε. (2004). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Προβλήματα συμπεριφοράς στην κανονική τάξη*. Αθήνα: Κέδρος.

Lisa, R., Pola, R., Franz, P., & Jessica, M. (2019). Developmental language disorder: maternal stress level and behavioural difficulties of children with expressive and mixed receptive-expressive DLD. *J. Commun. Disord.* 80, 1–10. doi: 10.1016/j.jcomdis.2019.03.006

Μακρή-Μπότσαρη, Ε. (2001). *Αυτοαντίληψη και αυτοεκτίμηση: Μοντέλα, ανάπτυξη, λειτουργικός ρόλος και αξιολόγηση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Marcolini, S., Traficante, D., Zoccolotti, P., & Burani, C. (2011). Word frequency modulates morpheme-based reading in poor and skilled Italian readers. *Applied Psycholinguistics*, 32(3), 513-32. <https://doi.org/10.1017/S0142716411000191>.

Masuku, K., Zuma, L. (2025). Mental Healthcare Services for Persons With Communication Disorders: Experiences of Mental Health Professionals in Gauteng. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 2025; 60:e70101 <https://doi.org/10.1111/1460-6984.70101>

McGregor, K. K., Oleson, J., Bahnsen, A., & Duff, D. (2013). Children with developmental language impairment have vocabulary deficits characterized by limited breadth and depth: Vocabulary deficits. *International Journal of Language & Communication Disorders*, 48(3), 307–319. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12008>

McMurray, B., Klein-Packard, J., & Tomblin, J. B. (2019). A real-time mechanism underlying lexical deficits in developmental language disorder: Between-word inhibition. *Cognition*, 191. <https://doi.org/10.1016/j.cognition.2019.06.01>

Μέττα, Γ. & Σκορδιαλός, Ε. (2018). Μαθησιακές Δυσκολίες, είδη και Εκπαιδευτική Παρέμβαση. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 707-720.

Μόργκαν, Ε. & Τζέμισον Κ. (2016). *Η αντιμετώπιση της Δυσλεξίας κατά τη μετάβαση*. Αφοί Κυριακίδη – ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Μότση, Σ. & Σταυρόπουλος, Β. (2018). Παραγωγική Μορφολογική Επίγνωση και μαθητές με αναγνωστικές δυσκολίες ή δυσλεξία: Ερευνητικές προσεγγίσεις. Τα πρακτικά 5^{ου} Συνεδρίου: ΝΕΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ. Αθήνα.

Μπουργιώτη Π. (2020). Δυσλεξία σε παιδιά και εφήβους. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 9, 507–514. <https://doi.org/10.12681/edusc.3151>

Norbury, C. F., Gooch, D., Wray, C., Baird, G., Charman, T., Simonoff, E., et al. (2016). The impact of nonverbal ability on prevalence and clinical presentation of language disorder: evidence from a population study. *J. Child Psychol. Psychiatry Allied Disciplines* 57, 1247–1257. doi: 10.1111/jcpp.12573

Παντελιάδου Σ., (2011). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη : τι και γιατί*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα

Παπαγεωργίου, Α.Β. (2005). *Αναπτυξιακές και ψυχικές διαταραχές της παιδικής και εφηβικής ηλικίας, Στο Παπαγεωργίου, Ψυχιατρική παιδιών και εφήβων*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Παπανικολάου, Α., Φλωρεντίν, Ν., & Πλιόγκου, Β. (2014). ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΜΕ ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΑΠΟ ΚΕ.Δ.Δ.Υ.: ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΥΤΟΕΚΤΙΜΗΣΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 13, 401-409. <http://dx.doi.org/10.12681/icw.17990>

Planton, S., Jucla, M., Roux, F. E., & Démonet, J. F. (2013). The handwriting brain: A Meta-analysis of Neuroimaging studies of Motor Versus Orthographic processes. *Cortex; a Journal Devoted to the Study of the Nervous System and Behavior*, 49(10), 2772–2787. <https://doi.org/10.1016/j.cortex.2013.05.011>.

Protopoulos, A., Fakou, A., Drakopoulou, S., Skaloumbakas, C. & Mouzaki, A. (2012). What do spelling errors tell us? Classification and analysis of errors made by Greek schoolchildren with

and without dyslexia. *Reading & Writing: An Interdisciplinary Journal*, 26(5), 615–646. DOI: 10.1007/s11145-012-9378-3

Protopapas, A., & Vlahou, E. L. (2009). A comparative quantitative analysis of Greek orthographic transparency. *Behavior Research Methods*, 41, 991–1008.

Purcell, J. J., Turkeltaub, P. E., Eden, G. F., & Rapp, B. (2011). Examining the central and peripheral processes of Written Word Production through Meta-Analysis. *Frontiers in Psychology*, 2, 239. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2011.00239>.

Ράλλη, Α. (2005). *Μορφολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

Ralli, A. (2003). Morphology in Greek linguistics: the state of the art. *Journal of Greek Linguistics*, 4, 77–129. <https://doi.org/10.1075/jgl.4.09ral>

Rizwan, S., Shahid, R., Bhatti, M.B., Noor, H.S. (2025). Awareness of Communication Disorders among Primary School Teachers. *Journal of Health, Wellness, and Community Research III* (9). <https://doi.org/10.61919/wmn5p155>

Riva, A., Musetti, A., Bomba, M., Milani, L., Montrasi, V. & Nacinovich, R. (2021). Language-Related Skills in Bilingual Children With Specific Learning Disorders. *Front. Psychol.* 11, 564047. doi: 10.3389/fpsyg.2020.564047

Σακκούλα, Ν. & Κουρέα, Π. (2020). ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ. *Επιστήμες Αγωγής*, 3, 24-50.

San, N. H. (2025). Case Marking in Turkish Heritage Children With and Without Developmental Language Disorder. *Languages*, 10(5), 103. <https://doi.org/10.3390/languages10050103>

Σιδερίδης, Γ., Αντωνίου, Φ., Σίμος, Π., & Μουζάκη Α. (2013) Raven’s Colour Progressive Matrices, Greek Standardization. Αθήνα: Τόπος.

Spigarelli, M., Lafay, A., Déry, É., & Wilson, M. A. (2025). Morphological and Phonological Awareness-Based Intervention in French-Canadian University Students with Developmental

Dyslexia and Dysgraphia. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 68(8), 3919-3937.
DOI: 10.1044/2025_JSLHR-24-00371

Σταμάτης Π. (2022). Προοπτική ακαδημαϊκής εξέλιξης παιδιού με γενικές μαθησιακές δυσκολίες στην Ελλάδα: Μια μελέτη περίπτωσης βασισμένη σε επικοινωνιακές διδακτικές πρακτικές. *Παιδαγωγικά ρεύματα στο Αιγαίο*, 11(1), 10–20.
<https://doi.org/10.12681/revmata.31179>

Stark, Z. & Johnson, A.P. (2025). Understanding the experience of adults with dyslexia: a quantitative and qualitative analysis. *Annals of Dyslexia*. <https://doi.org/10.1007/s11881-025-00336-z>

Τρίγκα-Μέρτικα Ε. Δ., (2010). *Μαθησιακές Δυσκολίες Γενικές και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες-Δυσλεξία*: Εκδόσεις: Γρηγόρη.

Tomisato, S., Mori, T., Asano, K., Iimura, D., Yada, Y., Takahashi, S., Wasano, K., Kono, T. & Ozawa H (2024) Speech characteristics that differentiate stuttering and cluttering in Japanese speakers. *Front. Psychol.* 15:1408929. doi: 10.3389/fpsyg.2024.1408929

Torres-Morales, F., Morgan, G., & Rosas, R. (2025). Relationships between executive functions and vocabulary knowledge in Spanish-speaking children with and without developmental language disorder. *Journal of Communication Disorders*, 114, 106498.
<https://doi.org/10.1016/j.jcomdis.2025.106498>

Tsesmeli, N.S. & Seymour, P.H.K. (2008). The effects of training of morphological structure on spelling derived words by dyslexic adolescents. *British Journal of Psychology*, 100, 565–592. DOI: 10.1348/000712608X371915

Τσιόρβα, Π., Βασιλείου, Η. & Δημητρίου, Ε. (2017). Δυσκολίες των μαθητών Α' Λυκείου με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες (ΕΜΔ) στη μετάφραση και την κατανόηση των Αρχαίων: η οπτική των καθηγητών. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 1485-1506.
<http://dx.doi.org/10.12681/edusc.1760>

Τσομπόλη Ε. (2016). Μαθησιακές Δυσκολίες- Δυσαριθμησία. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης (2)* 1308–1322. <https://doi.org/10.12681/edusc.1011>

Van Zaalen-Op 't Hof, Y., Wijnen, F., and de Jonckere, P. H. (2009). Differential diagnostic characteristics between cluttering and stuttering--part one. *J. Fluency Disord.* 34, 137–154. doi: 10.1016/j.jfludis.2009.07.001

Ward, D. (2017). *Stuttering and cluttering: Frameworks for understanding and treatment*. London: Psychology Press

Wennås Brante, E. (2013). 'I don't know what it is to be able to read': How students with dyslexia experience their reading impairment. *Support for Learning*, 28(2), 79–86. <https://doi.org/10.1111/1467-9604.12022>

World Health Organization, (2018). *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-11)*.